

łem 17 odczytów dla nauczycieli i uczniów klas licealnych we Wrocławiu, Opolu, Wałbrzychu, Brzegu i Nysie. Nadto na zlecenie Zarządu Głównego PTH prelegenci WrTMH wygłosili odczyty dla WODKO w Szczecinie, Zielonej Górze, Międzyrzeczu, Kielcach i Zbąszynku (razem 5 odczytów). Ogółem w ramach akcji WODKO wygłoszono 22 odczyty.

Współpracowano nadto z Klubem Oficerskim i Wojskowym, Uniwersytetem Marksizmu-Leninizmu wygłaszając cykl odczytów z historii Polski oraz z Muzeum Śląskim we Wrocławiu pomagając w akcji odczytowej. Na prośbę robotniczego zespołu artystycznego z Bielawy przygotowującego wystawienie *Tkaczy* Hauptmana urządzono dla tegoż zespołu odczyt o powstaniu tkaczy śląskich z r. 1844 i przygotowano konsultacje.

Towarzystwo pozostaje w kontakcie z Wojewódzkim Komitetem Frontu Narodowego uczestnicząc w planowaniu i przygotowaniu akcji odczytowej o przeszłości Śląska.

W ramach współpracy z wydawnictwem Wiedza Powszechna oddano do druku referat o polskości Ziemi Odzyskanych oraz napisaną zespołowo przez członków Towarzystwa popularną *Historię Śląska*.

W dniu 5 II 1954 r. odbyło się walne zgromadzenie członków Towarzystwa. na którym obrano nowy Zarząd w składzie: prof. K. Maleczyński — prezes, prof. S. Ingot i dyr. M. Wąsowicz — wiceprezes, mgr R. Heck, dr T. Ładogórski, prof. E. Maleczyńska, mgr S. Piotrowska, dr J. Reiter — członkowie Zarządu. W skład komisji rewizyjnej weszli: dr J. Opatrny, prof. H. Wereszycki, mgr B. Turoń. Na wniosek Zarządu redakcję „Sobótki” prowadzą doc. dr J. Gierowski i prof. E. Maleczyńska. W skład komitetu redakcyjnego weszli: prof. W. Czapliński, mgr W. Długoborski, dr T. Ładogórski, prof. K. Maleczyński, prof. K. Piwarski, dr Fr. Ryszka i dr H. Zieliński jako sekretarz naukowy redakcji.

JUBILEUSZ 40-LECIA PRACY NAUKOWEJ KAZIMIERZA TYMIENIECKIEGO

24 kwietnia br. odbył się w Poznaniu jubileusz 40-lecia pracy naukowej prof. Kazimierza Tymienieckiego, wybitnego mediewisty i badacza dziejów Śląska, członka tytularnego PAN, profesora Uniwersytetu Poznańskiego. W uroczystości tej obok miejscowych historyków, archeologów i językoznawców wziął udział przedstawiciel Instytutu Historii i Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN prof. Aleksander Gięsztor.

Twórczość naukowa prof. Tymienieckiego obejmuje obecnie prawie 500 pozycji bibliograficznych. Składają się na nią ujęcia syntetyczne, monografie, artykuły, recenzje, sprawozdania i wydawnictwa źródłowe. Dotyczą one zarówno dziejów Polski, jak i historii powszechnej. Zakres zainteresowań naukowych prof. Tymienieckiego jest również olbrzymi. Obejmuje on dzieje społeczno-gospodarcze, prawno-ustrojowe i polityczne. Materiał zawarty w jego pracach stanowi trwałą dorobek, z którego czerpie obficie nowa nauka polska.

Najwięcej uwagi poświęcił prof. Tymieniecki badaniu dziejów wsi polskiej od czasów najdawniejszych aż do w. XVI. Interesował się także rozwojem społeczno-gospodarczym średniowiecznych miast polskich, a przede wszystkim genezą średniowiecznego społeczeństwa polskiego.

Dużo miejsca w twórczości naukowej prof. Tymienieckiego zajmuje badanie słowiańskiej przeszłości ziem zachodnich mające na celu walkę z rewizjonizmem propagowanym przez naukę niemiecką w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Z tym łączą się ściśle studia nad zagadnieniem prawa niemieckiego i kolonizacji niemieckiej w Polsce. Zaslugi prof. Tymienieckiego na tym polu są szczególnie duże. W pracach tych bowiem polemizuje on z koncepcjami niższości narodowej Polaków głoszonymi przez nacjonalistyczną historyczną naukę niemiecką, z przecenianiem przez nią wpływu czynnika niemieckiego na społeczny, gospodarczy i etniczny charakter wsi oraz miasta polskiego w okresie wczesnego feudalizmu.

Wśród prac prof. Tymienieckiego poświęconych specjalnie dziejom Śląska wyróżnić należy zwłaszcza: *Kolonizacja a germanizacja Śląska w wiekach średnich*, Katowice 1937, *Spółczesność śląskie na podstawie dokumentów trzebnickich z lat 1203, 1204, 1208*, (Księga pamiątkowa ku czci L. Krzywickiego), Warszawa 1925, *Z dziejów zaniku drobnej własności na Śląsku w XIII w.* (Księga pamiątkowa ku czci O. Balzera, t. II), Lwów 1925.

Jedną z najważniejszych prac prof. Tymienieckiego jest syntetyczne dzieło pt. *Ziemie polskie w starożytności*, w którym Autor zrywa ze schematem oddzielających historię od archeologii i zestawia niemal całą naszą wiedzę o najstarszych dziejach Polski.

Prof. Kazimierz Tymieniecki został przez rząd Polski Ludowej w dniu 22 lipca 1953 r. odznaczony nagrodą państwową pierwszego stopnia, a we wrześniu br. otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski.

ZESPOŁY DOSTĘPNE DLA BADAŃ NAUKOWYCH W WOJEWÓDZKIM ARCHIWUM PAŃSTWOWYM W OPOLU

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Opolu jest jednym z najmłodszych archiwów w Polsce na szczeblu wojewódzkim. Nie jest to jednak archiwum całkiem nowe — istniało tutaj przedtem Archiwum Miejskie, a po nim Powiatowe Archiwum Państwowe. Prace nad porządkiem i udostępnianiem materiałów archiwum ciągną się więc już od kilku lat. Dlatego też obecne Wojewódzkie Archiwum Państwowe może się poszczycić pokaźną ilością materiałów uporządkowanych i dzięki temu dostępnych dla badań naukowych.

W dziale I archiwum dominującą rolę odgrywają akta byłych landratur niemieckich. Zawierają one bardzo bogaty materiał do dziejów Opolszczyzny w czasie od połowy XVIII wieku do niemal 1945 roku. Ze względu na zakres kompetencji i formę organizacyjną zawierają one materiał dość jednolity, zróżnicowany jedynie geograficznie. Główne kompleksy zagadnień w landraturach są następujące: organizacja władzy państwowej i samorządowej, sprawy wojskowe i bezpieczeństwa kraju, rozwój przemysłu i rolnictwa, handlu i komunikacji, oświata, kościół, sprawy polityczne. Zagadnienia te, zależne od stanu zachowania zespołu, występują dość równomiernie. Pod względem wartości materiału dla badań historycznych wybijają się sprawy polityczne — materiały do historii ruchu robotniczego i partii politycznych, sprawy narodowościowe, rozwój przemysłu i rolnictwa. W chwili obecnej dostępne dla badań są następujące landraty: opolska, oleska, grodkowska, nyska, niemodlińska, głubczycka. Fragmentarycznie zachowane są landraty: kozielska, strzelecka, kluczborska i brzeska.